АВГУСТНИНГ ҲАР БИР КУНИ БАРАКАЛИ МЕҲНАТ БИЛАН ЎТСИН!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 151 (2699). Якшанба, 2 август 1964 йил. Баҳоси 2 тийин.

МАШЪАЛ ХЎЖАЛИКДА

Оққўрғондаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг пахтакорлари шу долзарб кунларда ғўза парваришини ҳар томонлама кучайтирмоқдалар. Совхознинг тажрибали деҳқон Раҳматқул Ҳамроқулов бошлиқ пахтакорлари бу йил 112 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» олиш учун курашмоқдалар. Суратларда: (юқорида) бригада бошлиғи Р. Ҳамроқулов чеканка қилинаётган ғўзаларни кўздан кечирмоқда. Пастдаги суратда шу бригаданинг 6-звено бошлиғи М. Фозилов чеканка сифатини кўрмоқда.

А. Тўраев фотолари.

БУГУН ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР КУНИ

Пўлат изларнинг чавандозларига шон-шарафлар!

ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР, БАЙРАМИНГИЗ БИЛАН!

Коммунизм муҳташам биносини бунёд этаётган азамат халқимизнинг ажойиб анъаналари бор. Бугун бутун совет халқи зўр тантана билан нишонланаётган айём — Бутуниттифоқ темирйўлчилар куни ана шу анъаналарнинг биридир. Бу байрам бизда темирйўл транспорти ходимларининг меҳнати юксак қадрланаётганлигини кўрсатадиган ёрқин далилдир.

Темирйўл транспорти мамлакат экономикасининг қон томиридир. Шонли партиямиз XXII съезди тарихий қарорларида, КПСС Программасида мамлакат халқ хўжалигининг барча тармоқларини юксалтириш, кишиликнинг асрлар давомидаги орзу-умиди — коммунистик жамият моддий-техника базасини яратиш, совет кишиларининг моддий турмушини ва фаровонлигини янада ошириш бўйича белгиланган ғоят улкан вазифаларни муваффақият билан бажариш кўп жиҳатдан пўлат из чавандозларининг меҳнатига, ғайрат ва шижоатига боғлиқдир. Шунинг учун ҳам партия ва ҳукуматимиз темирйўл транспортини ривожлантириш, унинг халқ хўжалигидаги ролини ошириш, мавқеини мустаҳкамлашга ҳамиша катта эътибор бериб келмоқдалар. Мамлакатимиздаги темирйўл тармоқлари йил сайин кенгаймоқда, фан ва техника ютуқлари кенг жорий қилинмоқда.

Тошкент темирйўл бўлими коллективи ҳам кўп миллионли ўз касбдошлари қатори бугунги айёмни муносиб совғалар билан кутиб олди. Транспортчиларимиз Темирйўлчилар куни, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик тўйи шарафига социалистик мусобақани авж олдирганликлари туфайли ярим йиллик юк ташиш планини 103,6 процент адо этдилар. Шу давр ичида меҳнат унумдорлиги 2,1 процент ортди, қўшимча равишда 49 минг тонна турли хил халқ хўжалик юклари ортилди. Юкларни вагонларга зичлаб ортиш, оғир юкли поездларни бошқариш, ёнилғини тежаш ва бошқа шу каби техника иқтисодий кўрсаткичлар бўйича зиммага олинган социалистик мажбуриятлар шараф билан бажарилаяпти.

Бўлимдаги ўнлаб депо ва станциялар коллективлари қўлга киритаётган ютуқлар ҳам қувончлидир. Тошкент тепловоз депоси, Тошкент товар ва пассажир станциялари, вагон депоси, алоқа ва йўл дистанциялари меҳнатсеварлари социалистик мусобақада пешқадамлик қилиб, топшириқларни муттасил ортиғи билан бажаришаяпти. Рационализатор ва ихтирочиларнинг ҳиммати ҳам чакки бўлмади. Улар томонидан ярим йил давомида тушган 400 дан ортиқ таклифнинг амалга оширилиши туфайли 180 минг сўмлик иқтисодий фойда кўрилди.

Темирйўл техникаси даражасини ошириш, автоматика, телемеханикани, шунингдек фан ва техниканинг бошқа энг сўнгги ютуқларини кенг жорий қилиш, прогрессив технология ва илғор иш методларини кўпроқ қўлланиш, темир-бетон шпаллар ётқизиш туфайли шундай муваффақиятларга эришилаётир. Сўнгги қисқа вақт ичида бўлимда дизель поездлари, микроиқлимли қуйма металл вагонлар, рефрижератор поездлар, янги тез юрар тепловозлар, кўтарма кранлар, агрегатлар ва бошқа турли машина-механизмлар ишга туширилди. Бу тадбирлар станцияларнинг поезд ўтказиш қувватини, меҳнат унумдорлигини, поездларнинг участкалараро ҳаракат тезлигини ошириш, юк ташиш харажатларини камайтириш имконини берди.

Ютуқлар катта, лекин темирйўлчиларимиз ишида жиддий камчиликлар ҳам йўқ эмас. Бўлимнинг айрим корхоналарида мавжуд резервлардан ишнинг кўзини билган ҳолда фойдаланилмаётир. Бунинг оқибатида вагонлар оборотини тезлаштириш, локомотивлар унумдорлигини ошириш бўйича белгиланган топшириқлар бажарилмай қолди, вагонлар станция ва шахобчаларда нормадагидан ортиқча туриб қолаётир. Натижада айрим муҳим халқ хўжалик юклари белгиланган манзилга ўз вақтида етказиб берилмаётир.

Бўлим коллективи олдида турган вазифаларнинг тўла-тўкис бажарилишига эришиш учун партиявий-сиёсий ва ташкилий ишлар савиясини давримиз талаблари даражасига кўтариш, давлат ва меҳнат интизомини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш лозим. Халқ хўжалигининг юклар ва пассажирлар ташишга нисбатан тобора ошиб бораётган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш учун ички резервлардан кенг фойдаланиш зарур. Айниқса йўл ва станцияларнинг юк ўтказиш қобилиятидан тўла фойдаланиш, поездлар ҳаракати тезлигини ва оғирлигини ошириш, вагонларнинг бекор туриб қолишига барҳам бериш, юкларни ташишни рационал ташкил этиш, поездлар ҳаракати графигига қатъий амал қилиш, юк ортиш ва тушириш ишлари механизация даражасини тинмай ошириш зарур. Жойлардаги партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари ана шу масалаларга эътиборни кучайтиришлари ва темир йўл транспорти иш кўрсаткичларини янада яхшилашга эришишга астойдил интилишлари лозим.

Транспортнинг аниқ ишлаши, саноат, қишлоқ хўжалик юклари, халқ истеъмол товарларини белгиланган манзилга ўз вақтида етказиб бериш, меҳнаткашларнинг транспорт хизматидан мамнун бўлишини таъминлаш — темирйўлчиларимизнинг муқаддас бурчидир.

Бизнинг совет локомотивимиз улуғ манзил — коммунизм сари тезроқ бораберсин.

Дала гвардиячилари

Деҳқон эндиликда оғир қўл меҳнати машаққатидан қутилди. Ҳозир уларнинг қўлидаги зафар келтирувчи қурол бир вақтлардаги кетмон эмас, қудратли механизмлар бўлиб қолди.

Деҳқонлар оғирини енгил қилаётган ақлли машиналар далаларда кўпроқ гуруллламоқда. Механизация механизаторларга ишониб топшириб қўйилган. Уларнинг сафи тобора ўсиб бормоқда. Бу аввало моддий манфаатдорликдан келиб чиқмоқда.

Хўжаликларда ишлаб чиқариш жараёни звено типида ҳамда нарядсиз ташкил этилди. Уларга моҳир механизаторлар бошлиқ қилиб қўйилди. Энди далага қуруқ савлат тўкиб юрувчи кишилар эмас, ҳақиқий меҳнат қаҳрамонлари — техника эгалари бош-қошдирлар.

Бекобод ишлаб чиқариш бошқармаси механизаторларининг яқинда бўлиб ўтган район кенгашида ана шулар ҳақида батафсил тўхтаб ўтилди. Бошқарма колхоз ва совхозларининг илғор тюпкочи звенолари бошлиқлари минбарга чиқиб пахтачиликни комплекс механизациялашнинг қандай афзалликка эга эканлиги тўғрисида мазмунли фикр мулоҳазаларни, тўплаган тажрибаларни ўртоқлашдилар.

Биринчи бўлиб «Чаноқ» совхозидан **Назар Валиев** сўзга чиқди.

— Оддий тракторчи билан механизатор-звено бошлиғи ўртасида оламча фарқ бор, — деди у, — бир вақтлари мен ҳам оддий тракторчи эдим. Ўшанда тўғриси вазифам нима, менга қандай масъулият юкланган, билмасдим. Ишқилиб трактор эгатдан бориб, эгатдан келиб турса бўлди эди. Кунда биз учун 13—14 гектар ерни культивация қилиш ҳеч нарса эмасди. Лекин янглишарканмиз. Ишда фақат сон кетидан қувилгани, сифатга эътибор берилмагани учун ҳам хўжалигимиз 15 центнердан ошириб хирмон кўтаролмай келарди. 1963 йилдан ишни механизация асосида олиб бордик. Далада кетмон жуда кам ишлатилди. Пировардида қўл меҳнати камайиб, 1 минг 373 сўм иқтисод қилиб қолдик. Гектаридан 33,5 центнердан ҳосил кўтардик. Бир центнер пахтанинг таннархи пландаги 16 сўм 93 тийин ўрнига 14 сўм 50 тийиндан тўғри келди.

Звеномизда бу йил ҳам ишлар чакки эмас.

Ленин номли колхознинг тюпкочи звеноси бошлиғи **Абдубашар Усмонов** механизация — мўл ва арзон пахта етиштиришнинг гарови эканлиги тўғрисида гапирди. Техникадан қанчалик унумли ва ўринли фойдаланилса меҳнат шунчалик кам сарфланади. Ҳосилнинг таннархи камаяди, — деди у, — биз ана шу йўлдан бориб ўтган олти ой мобайнида 1 минг 14 сўм маблағни иқтисод қилиб қолдик. Ўтган йили бир меҳнат кунига колхозчиларимиз 6 сўм 99 тийиндан олишганди. Бу йил янада кўпроқ пул оладилар.

Ғўзаларимизнинг аҳволи ёмон эмас. Гектарларда зиммага олган 35 центнерлик мажбуриятимизни қоплай оладиган даражада ҳосил тўпланган. Ҳозирнинг ўзидаёқ ҳар тупда 8—9 тадан бўлиқ кўсак бор.

Баратбой Йўлдошев 1-«Далварзин» совхозининг фахри ҳисобланади. У ўз сўзида:

Ишнинг сифати, кишиларнинг интизомига, биринчи галда звенодаги ташкилотчилик ва тарбиявий ишга боғлиқ эканлигини айтди.

Звеномизда иш яхши бораяпти, йилнинг ўтган олти ойи мобайнида 993 сўм маблағни иқтисод қила олдик. Майдонларимизнинг ярмидан кўпроғи машина ёрдамида чеканкадан чиқарилди. «Зангори кема»миз мавсумга шай.

Кенгашда шунингдек кўпгина бошқа тюпкочи звено бошлиқлари ҳам сўзга чиқишди. Улар ҳозирги кеча-кундузда қилинаётган ишлар, август ойидаги вазифалар ҳақида гапирдилар. Йиғилишда август ойи меҳнат вахтаси деб эълон қилинди. Механизаторлар мўл ҳосил тўплаш учун курашни августда ҳам тўхтовсиз давом эттириб, ғўзага яна бир-бир ярим марта ишлов беришга, икки марта қондириб суғоришга, майдонларни ўтдан тозалашга аҳд қилдилар. Ғўза тупларидаги мавжуд кўсак, гул ва шоналарни тўла сақлаб қолиш, ҳосилга-ҳосил қўшиш учун курашга бел боғладилар.

Бошқарма меҳнаткашлари бу йил она-Ватанга 43 минг тонна «оқ олтин» етказиб берадилар. Шундан 23100 тоннаси «зангори кема»лар билан териб олинади. Ҳозир хўжаликларда машина йиғим-теримига пухта ҳозирлик кўрилмоқда.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё бюроси раисининг ўринбосари **С. М. Веселов** ва қишлоқ область партия комитетининг биринчи секретари **М. А. Абдураззоқов** ўртоқлар қатнашдилар ва нутқ сўзладилар.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ,

«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ПАРТИЯ ВА ҲУКУМАТ РАҲБАРЛАРИ САНОАТ ҚУРИЛИШИ ЛОЙИҲАЛАРИ ВИСТАВКАСИ БИЛАН ТАНИШДИЛАР

Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, Н. С. Хрушчев, Л. Н. Ефремов ўртоқлар 31 июлда Кремлда саноат корхоналарининг лойиҳа ва макетлари виставкаси билан танишдилар.

Н. С. Хрушчев ва бошқа ўртоқлар янги лойиҳа таклифларини яхшилаш юзасидан бир қанча мулоҳазаларини айтдилар, (ТАСС).

ҒАЛЛАКОР, МАРРА ЯҚИН

Кенг ва бепоён ғаллазорларда ўрим-йиғим ишлари қизғин давом этмоқда. Ғаллакорнинг шарафли меҳнатидан яратилаётган улкан хирмонлар тобора кўкка бўй чўзиб, кўзга ярқираб ташланмоқда. Планни муддатидан илгари бажарган азамат ғаллакорларимиз мажбуриятни ҳам тез кун ичида адо этиш учун кунни тунга, тунни кунга улаб меҳнат қилмоқдалар. Ҳозиргача эл хирмонига 67 минг 270 тонна Тошкент ғалласи тўкилди. Бу — дала меҳнаткашларининг ғайрат ва шижоати мевасидир.

Ўртачирчиқлик азамат ғаллакорларнинг ҳиммати ва ғайратига ҳамма қойил! Улар куни кеча эл хирмонига 20 минг 203 тоннадан ортиқ ғалла тўкиб, зиммага олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажардилар.

Юқори Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги хўжаликларда ҳам ғалла ўрим-йиғими зўр уюшқоқлик билан ўтказилмоқда. Бу бошқарма бўйича шу кунгача ўн тўққизминг олтиюз ўттиз икки тонна ғалла топшириб, мажбуриятни юз процентдан ошириб юборди.

Калинин бошқармаси ғаллакорларининг меҳнати яна ҳам зафарлидир. Бу бошқарма бўйича мажбурият салкам бир юз эллик процент адо этилди. Давлат омборига топширилган ғалла тўрт минг учюз қирқ етти тоннадан ошди.

Бекобод, Оққўрғон, Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармаларининг ғаллакорлари ҳам сўнгги бошоқ, сўнгги грамм ғаллани ўриб-йиғиб, давлатга топшириш учун кун сайин ғайрат қилмоқдалар.

Ғаллакор ўртоқлар! Марра яқин. Колхоз ва совхозларда мавжуд ишчи кучлари ва комбайнлардан тўла фойдаланиб, ҳар соат, ҳар минутнинг қадрига етиб, қолган ғалла ҳосилини сира нобуд қилмай ўриб-йиғиб олиш учун социалистик мусобақани тобора авж олдирайлик. Яна бир зўр берсак манзилга етамиз. Она-Ватанга 4 миллион 700 минг пуд ғалла топшириш юзасидан зиммага олган социалистик мажбуриятимизни шараф билан бажарамиз.

МЎЛ ҲОСИЛ УЧУН МЕҲНАТ ВАХТАСИДА ТУРИБ ИШЛАЙМИЗ

Бўка ишлаб чиқариш бошқармасидаги Ильич номли колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилотининг август ойида ғўза қатор ораларига ишлов беришни кучайтириш тўғрисидаги тадбирлари

Ильич номли колхоз коммунистлари, партиясиз активлар ва барча колхозчилар 1964 йилда она-Ватанга 4500 тонна «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан зиммага олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариб, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик юбилейини ажойиб меҳнат совғалари билан кутиб олишни ўзларининг муқаддас бурчлари деб ҳисоблайдилар. Бунинг учун фидокорона меҳнат қилиш керак. Шунга кўра, биз 1964 йил 25 июлдан 25 августгача бўлган муддатни меҳнат вахтаси деб эълон қилдик.

Меҳнат вахтаси даврида ғўза қатор ораларига ишлов беришни кучайтириб, ҳосилга-ҳосил қўшишни таъминлаш мақсадида барча пахта майдонига узунасига икки марта, кўндалангига 1,4 марта ишлов берамиз, ғўзаларни икки марта қондириб суғорамиз ва 1,3 марта ўтдан тозалаймиз. Ғўзани чеканка қилишни узоғи билан 10 августгача тугаллаймиз.

Меҳнат вахтаси ойлигида зиммамизга олган агротехника тадбирларини тўла амалга ошириш мақсадида ғўза қатор ораларида 38 чопиқ трактори ва 150 сувчи ишлашини таъминлаймиз. Пахта далаларида камида 550 киши ишлашини таъминлашга эришамиз.

Шу давр ичида ривожланишдан орқада қолган 252 гектар майдондаги ғўзага қўшимча ишлов беришга алоҳида эътибор бериб, уларнинг ҳам нормал ҳосил тўплашини таъминлаймиз.

Кўсак қурти, карадрина, ўргимчаккана ва бошқа ғўза зараркунандаларига қарши курашни бир кун ҳам тўхтатмай давом эттирамиз.

Машина теримига тайёргарликни ҳозирдан кучайтирамиз, охирги суғоришдан кейин барча майдонларни культивация қилиб қўямиз. Янгидан 20 кишига механик-ҳайдовчилик касбини ўргатиш билан бирга барча терим машиналари ремонтини узоғи билан 25 августгача тўла тугаллаймиз.

Юқоридаги тадбирларнинг кўнгилдагидек амалга оширилишини таъминлаш мақсадида дала меҳнаткашларига зарур маданий-маиший шароит яратиб бериш билан бирга уларнинг моддий манфаатдорлигини оширишга ҳам жиддий эътибор берамиз. Биз механизаторлар, сувчилар, колхозчилар, бригада бошлиқлари, колонна ва участка механиклари ҳамда участка агрономларига қўшимча ҳақ тўлашнинг қуйидаги тартибини белгилаб чиқдик:

1. Ҳар ўн кунда участкалар ва бригадалар ўртасидаги социалистик мусобақа шартларининг бажарилишини якунлаймиз. пешқадам участкага бериш учун битта 100 сўмлик, бригадалар ўртасида 80 сўмлик, 70 сўмлик ва 60 сўмлик учта мукофот жорий қилинди. Бу мукофотлар кўчма Қизил байроқ билан бирга топширилади.

2. Колхозчилар меҳнат вахтаси ойлигида камида 28 кунлик иш нормасини бажарганлари тақдирида уларга белгиланган меҳнат ҳақини 100 процент тўлашдан ташқари, механизаторларга 25 процент миқдорида, сувчиларга 30 процент миқдорида ва бошқа колхозчиларга 20 процент миқдорида қўшимча ҳақ тўланади.

3. Бригада бошлиғи шу давр ичида бириктилган ишчи кучининг камида 95 процентини ишга жалб этса, дала ишларини талаблар даражасида ташкил эта олса, барча ишларнинг сифатли бажарилишини таъминласа, ғўза қатор ораларида бегона ўт бўлмаса, чеканка тўла ва юқори сифатли ўтказилса, ғўзалар қондириб суғорилса, унга ойлик иш ҳақига 25 процент миқдорида қўшимча ҳақ тўланади.

4. Участка механиклари шу ой мобайнида барча чопиқ тракторларининг камида 90 процентининг ишлашини, ойлик ишлов бериш графигининг тўла бажарилишини таъминласалар 25 процент миқдорида қўшимча ҳақ олиш ҳуқуқига эга бўладилар.

5. Участкада меҳнат тўғри ва намунали ташкил этилса, ғўза қатор ораларига агротехника қоидалари асосида ишлов берилиши таъминланса ва барча ишларнинг сифатли бажарилишига эришилса участка агрономига 20 процент миқдорида қўшимча ҳақ тўланади.

6. Барча пахта териш машиналари ва трактор прицеплари ремонтини 25 августгача тугаллаш таъминланса, чопиқ тракторларининг камида 90 проценти ғўза қатор ораларида ишлашига эришилса, механиклар иши устидан назорат кучайтирилса ва 20 кишига механик-ҳайдовчилик касбини ўргатиш таъминланса, колонна механиклари 20 процент миқдорида қўшимча ҳақ оладилар.

7. Агар колхозчилар меҳнат вахтаси даврида 28 кунлик иш нормасининг бажарилишини таъминлай олмасалар қўшимча ҳақ олишдан маҳрум бўладилар. 25 кунлик нормадан кам ҳажмда иш бажарган колхозчиларнинг меҳнат ҳақидан 25 проценти чегариб қолинади.

25 июлдан 25 августгача бўлган даврда ғўза қатор ораларига ишлов бериш ва ҳосил тўплашнинг қандай бораётганлигини текшириш ҳамда ҳар бир участка, бригада ва звенода бажарилган ишни қабул қилиб олиш учун колхоз правлениесининг раиси Ў. Жарқинбоев, бошланғич партия ташкилотининг секретари И. Тошпўлатов, бошланғич комсомол комитетининг секретари Т. Йўлдошев. бош агроном В. Жўраев, экономист С. Қурбонов, бригада бошлиқларидан Д. Иброҳимов, Б. Тўраев, участка бошлиқлари Қ. Юнусов, У. Алиев, бош бухгалтер А. Анорбоев, колонна механиги Ў. Бойматов, ревизия комиссиясининг раиси М. Назаров ва тюпкочи звено бошлиғи — механизатор Т. Марҳабоев ўртоқлардан иборат комиссия ташкил этилди. Бажарилган ишнинг сифатини аниқлашга колхоздаги партия-давлат контроли комитетига кўмаклашув группасининг аъзолари ҳам жалб этиладилар.

Меҳнат вахтаси ойлиги даврида ғўза қатор ораларига ишлов беришни кучайтириш ва ҳосилга ҳосил қўшиш мақсадида амалга ошириладиган тадбирларнинг бажарилиши устидан контролликни колхоз правлениесининг раиси Ў. Жарқинбоев, бошланғич партия ташкилотининг секретари И. Тошпўлатов, бош бухгалтер А. Анорбоев, партия-давлат контроли комитетига кўмаклашувчи группанинг раиси К. Юнусов ўртоқлар олиб борадилар.

Бу тадбирлар колхозчиларнинг умумий йиғилишида муҳокама этилиб, якдиллик билан қабул қилинган.

(«Пахтакорлар овози» газетаси).

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

МАРҒИЛОН ШАҲРИДА ЙЎЛДОШ ОХУНБОБОЕВ МЕМОРИАЛ МУЗЕЙИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Марғилон шаҳрида атоқли давлат арбоби, меҳнаткашлар депутатлари Совети Марказий Ижроия Комитетининг собиқ биринчи Раиси — Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раиси Йўлдош Охунбобоевнинг мемориал музейини ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилди.

КОММУНИЗМ КАРВОНЛАРИГА ЯШИЛ ЙЎЛ!

Сиз бу суратда Тошкент тепловоз депосининг азамат пўлат от чавандозларидан бир группасини кўриб турибсиз. Улар ўз байрамларини меҳнатда муносиб ютуқлар билан кутиб олишди.

ҒАЛАБА МУБОРАК

Коммунизм моддий-техника базасини тезроқ барпо этиш йўлида фидокорона меҳнат қилаётган Ўрта Осиё магистралининг коллективи янги-янги ғалабаларни қўлга киритяпти. Яқинда ўртаосиёлик темир йўл лочинлари ҳаётида қувончли воқеа рўй берди. Улар Бутуниттифоқ магистралчиларининг иккинчи квартал мусобақалари якунида олдинги ўринни эгаллаб, СССР Йўллар министрлиги ва темир йўл транспорти ишчилари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга муваффақ бўлдилар.

Ўрта Осиё темирйўлчилари йил бошиданоқ ғайрат камарларини маҳкам боғлаб меҳнат қилдилар. Саноат ва қишлоқ хўжалиги учун пландан ташқари 1 миллион 200 минг тонна халқ хўжалик юклари ортиб жўнатилди. Кўплаб пассажирларнинг манзили яқин қилинди.

Ишга ижодий муносабатда бўлинганлиги туфайли меҳнат унумдорлигини ошириш, юк ва пассажирлар ташиш таннархини арзонлаштириш, юк поездларининг ўртача оғирлигини ошириш, ёнилғини тежаш топшириқлари муваффақиятли адо этилди. Шу йилнинг ўтган ойлари ичида оғир юкли поездларда пландагига қўшимча равишда 7 миллион тоннадан зиёдроқ юк ташилди.

Юксак мукофот Ўрта Осиё темирйўлчиларининг ғайратларига-ғайрат қўшди. Улар етти йиллик олтинчи йили планларини муддатидан анча илгари бажариш ва шу билан жонажон республикамиз шонли 40 йиллик тўйини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани кучайтириб юборганлар. Байроғингиз, байрамингиз муборак, шарафли касб эгалари! Традицион байрамингизда сизларга сиҳат-саломатлик ва ишларингизда яна катта-катта муваффақиятлар тилаймиз.

ҚУДРАТЛИ ТЕМИР ЙЎЛ ВАТАНИ

Кремлда темирйўлчиларнинг Бутуниттифоқ кенгаши бўлиб ўтганига икки йилдан сал ошди. Ана шу катта йиғинда Никита Сергеевич Хрущев мамлакатимизда коммунизм моддий-техника базасини яратишда темирйўлчиларнинг ҳам нечоғлик катта ўрин тутишини алоҳида таъкидлаб ўтгач эди. Партия ва ҳукуматимизнинг доимий ғамхўрлигидан илҳомланган пўлат магистраль меҳнаткашлари йил сайин кўпроқ ва каттароқ ғалабаларни қўлга киритишяпти. Темирйўлчиларнинг катта армияси сафида Ўрта Осиё темир йўли Тошкент бўлинмасининг кўп минг кишилик меҳнатсевар коллективи ҳам олға бормоқда.

Бўлинмамиз меҳнаткашлари етти йилликнинг олтинчи йили планини муддатидан илгари бажариш учун курашаборнб, ўтган олти ой мобайнида катта ғалабаларни қўлга киритдилар. Халқ хўжалик юкларини ортиш бўйича мўлжалланган ярим йиллик план 49 минг тонна орттириб бажарилди. Юк ташиш умумий плани эса 103.6 процент адо этилди. Шунингдек, вагоннинг статистик оғирлик плани, оғир юкли поездлар бошқариш топшириғи, темир йўлнинг ҳолати ҳамда ёнилғини иқтисод қилиш планлари ҳам ортиғи билан бажарилди. Меҳнат унумдорлиги плани 102,1 процентга етди.

Бўлинмамизнинг ўз лочинлари, илғор коллективлари, яхши станция, деполари бор. Тошкент ва Ховос тепловоз бепоси, Тошкент товар. Тошкент пассажир, Қизилтўқимачи, Салор, Гулистон станциялари. Тошкент ва Ховос вагон деполари, алоқа ҳамда йўл дистанцияларининг темирйўлчилари традицион байрамни катта меҳнат ғалабалари билан кутиб олмоқдалар. Бўлинмамизда бундай коллективлар жуда кўп.

Бўлинманинг барча корхоналарида коммунистик меҳнат учун мусобақалашаётганлар сони кенгайиб бормоқда. Байрам арафасида келажак разведкачилари номига сазовор бўлган темирйўлчилар сони бўлинмамизнинг ўзида 5029 кишига етди.

Пойтахт бўлинмасида коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун курашаётган бутун-бутун корхоналар бор. Тошкент тепловоз депоси, Тошкент пассажир станцияси, Ховос вагон депоси ва Тошкент йўл дистанцияси тезда коммунистик меҳнат корхонаси номини олишига ишонамиз.

Рационализаторлар темирйўлчилар меҳнатини енгиллаштириш, унумдорликни оширишга катта ҳисса қўшмоқдалар. Шу йилнинг олти ойи мобайнида бўлинма бўйича 434 та рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бу эса 179 минг сўмлик маблағни тежаб қолиш имкониши берди.

Ховос локомотив депосининг старший қабул қилувчиси Е. Бушев таклиф қилган бешта янгиликнинг ўзи йилига 1137 сўм маблағни тежаб қолиш имкониятини берди. Тошкент локомотив депосининг слесари В. Кузнецов йил бошидан бери тўртта таклиф киритди. Ховос йўл станциясининг механиги Н. Антонов киритган учта рационализаторлик таклифи 2704 сўмлик йиллик фойдага эга.

Бўлинма илғорлари ҳақида гапирганда ўзининг маҳорати билан бутун Иттифоққа танилган ёнилғи тежаш усталарининг номини тилга олиш керак бўлади. Тошкент тепловоз депосида айниқса бундай илғорлар жуда кўп. Машинист А. А. Мягков ярим йил мобайнида 19 та оғир юкли поездни бошқариб, нормадан ташқари 11 минг тонна юк ташиди. Бунинг устига 12258 килограмм ёнилғини тежаб қолди. Машинист А. Р. Савельев эса 31 та оғир юкли поездда нормадан ташқари 18950 тонна халқ хўжалик юкларини ташиди ва 4087 килограмм ёнилғини иқтисод қилди Донгдор машинист Е. И. Штиков ҳам 16 тоннага яқин ёнилғи тежаб қолди.

Бўлинма «Ҳурмат тахтаси»га янгидан-янги илғорлар номи ёзилмоқда. Ховос тепловоз депосининг машинисти В. Вострухин 21.8 тонна, Н. Журавлев 20,7 тонна ёнилғини иқтисод қилди.

Диспетчер ҳамда навбатчиларни ҳаракат командирлари деб аташлари бежиз эмас. Зотан ҳаракатни шуларнинг ўзи тартибга солишади. Бўлинмада Н. Мираҳмедов, Муҳамедов каби моҳир навбатчи диспетчерлар ана шундай азаматлардан.

Темир йўл катта даргоҳ. Бу ерда турли-туман касб эгалари ишлашади. Лекин ҳар касбнинг ўз гашти бор. Ховос станциясининг поезд тузувчиси Х. Ибатуллин, сигналчиси В. Тиришкина, Тошкент пассажир станциясининг бош кондукторлари А. Раҳимов, И. Иброҳимов, А. Гуликов, старший электромеханик Н. Мараховский, биринчи вагон депосининг назоратчиси Н. Морозова, автоматчи А. Муҳиддинов, «Пахта» станциясининг стрелкачиси Н. Пендюрин ва бошқа ўртоқлар ўз касбини чиндан ҳам севган темирйўлчилардир.

Темир йўл техникаси кун сайин ўсиб, янгидан-янги ускуна ва қурилмалар билан бойиб бормоқда. Натижада юк ташиш таннархи арзонлашиб, меҳнат унумдорлиги кун сайин ўсиб бормоқда.

Кейинги йилларда пассажирларга тўла қулайлик яратиб бериш масаласи айниқса катта аҳамият касб этаяпти. Н. С. Хрущев темирйўлчиларнинг Бутуниттифоқ кенгашида сўзлаган нутқида пассажирларга шундай қулайлик яратиб бериш керакки, у ўзини йўлда юргандек эмас, уйда ўтиргандек ҳис қилсин, деган эди. Бўлинмамиз меҳнаткашлари ана шу кўрсатмага қаттиқ амал қилиб ишламоқдалар. Бўлинмада ҳартомонлама қулай ва тезкор дизель-поездлар қатнови йўлга қўйилди. Ўрта Осиё иқлимига мослаштирилган нуқул металли вагонлар қатнамоқда. Янги, тезкор пасажир тепловозларидан фойдаланишга ўтилди.

Шимолий Кавказ темир йўлининг меҳнаткашлари тез бузиладиган юкларни ташиш соҳасида янги ташаббус бошлаган эдилар. Бўлинмамиз темирйўлчилари бу ташаббусга қўшилиб, ёз кунларида нозик юкларни тез ва эҳтиётлик билан ташиш учун ҳамма имкониятлардан фойдаланишяпти.

Шундай қилиб бўлинмамиз темирйўлчилари ўз байрамини ёруғ юз билан кутиб олишяпти. Лекин бу ютуқлар билан чекланиб қолиш мумкин эмас. Ҳали ўзимизда мавжуд бўлган резервлардан тўла фойдаланаяпмиз дея олмаймиз. Корхоналарга кириш йўлларида, баъзи бир станцияларда ҳали ҳам вагонлар бекор туриб қоляпти. Локомотивлардан ҳали ҳам аъло даражада фойдаланилаётгани йўқ, вагон обороти плани бўлинмада бажарилмай қолди. Темирйўлчилар худди ана шу хира томонларни ҳам тез пайқаб олиб уларни йўқотиш чорасини кўришяпти.

Бўлинмамиз лочинлари Темирйўлчилар кунини яхши нишонладилар. Энди улар Ўзбекистон ССР ҳамда Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик тўйини ҳам ёруғ юз билан кутиб олиш учун тинмай курашмоқдалар.

Я. БАХОЛДИН,
Ўрта Осиё темир йўли Тошкент бўлинмасининг бошлиғи.

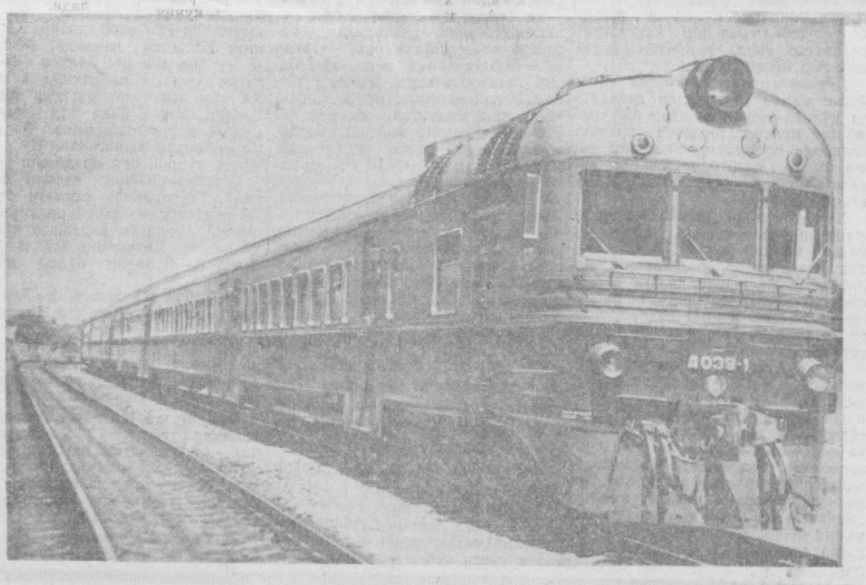

Тошкент бўлинмасида йўловчилар учун ҳар томонлама қулай, кенг, ёруғ дизель-поездлар қатнамоқда. Янги поезд оддий пассажир поездига нисбатан анча тез юради. Суратда: йўлга чиққан дизель-поездни кўриб турибсиз.

Мана, дизель-поезд станцияга қайтиб келди. Энди унинг мураккаб узелларини диққат билан кўздан кечириб чиқиш керак. Бу ишни Тошкент тепловоз депосининг махсус слесарлар бригадаси бажаради. Суратда: старший мастер Адҳам Абдуллаев (ўнгда), старший слесарь Виктор Андреев ўртоқлар поездни кўздан кечиришаяпти

О. Тўхтахўжаев ва М. Нуриддинов фотолари.

ЙЎЛЛАР ОШИҒИ

Одам боласи бир хилда туғилса ҳам бир хилда яшамайди деганлари рост экан. Бир тоифа одамлар бор: умрининг бир тенис ташвишсиз, беғам ўтганига қувонади, ўзини жаҳонда энг бахтли одам ҳисоблайди. Шунақа пайтда ундан, дунёга нимага келдинг ўзи, деб сўрасангиз, тайинлироқ жавоб ҳам беролмаса керак.

... Мавлон уй билан ётарнан, бу фикр нима учун хаёлига шунчалик маҳкам ўрнашиб олганини ўзи ҳам билмасди. Дарвоқе, ҳали хотини шикоят қилиб қолди. На дам олишингизда ҳаловат бор, на уйқингизда дейди. Дунёга юриб келиб, юриб кетасизми, дейди. Рост, бу гап ҳам тўғри. Лекин Мавлонни машинистликка ҳеч ким мажбур қилиб ўқитгани йўқ. Ўзи ҳавас қилди, ўзи ўқиди.

Мана 13 йилдирки, йўл юради. Бормаган, кўрмаган жойи оз қолди.

Мана, ҳозир ҳам Мавлон ҳа демай йўлга чиқиши керак. Бир оз мизғиб олса бўларди. Лекин уйқу келмайди кўзларига, хаёл вужудини олис-олисларга олиб қочади...

Барибир бўлмади. Мавлон ўрнидан турдию тўйиб ухлаган одамдай ҳузур қилиб керишди. Зар ёқали кителини елкасига ташлаган ҳам эдики, кўчада машина гудоги эшитилди. Бу — Мавлонни олиб кетадиган машина.

Мавлон шоша-пиша кийиниб ташқарига чиқди. Усти очиқ «Виллис»га ўтирди. «Виллис» тун сукунатини бузиб ғириллаганича станцияга — баланд-баланд прожекторлар нури орасида шовқин-суронли ҳаёти билан яшаётган Тошкент товар станциясига кириб келди.

Мавлон тўхтаб турган узун состав ёнидан югуриб ўтиб, тепловозга яқинлашди. Пўлат нарвончадан шоша-пиша кўтариларкан, кабинадан тушай деб турган машинист билан тўқнашиб қолди.

— Ўтинг, — деди у сменадошига йўл бериш учун нарвонча қанотига осилиб.

Аммо тепловозни топшираётган машинист тушиб кетмади. Мавлонга тикилиб қолди.

— Расулов! Ўзингмисан, ука?

Мавлон ялт этиб сменадошига қаради. Унинг пешонасига бостириб олган шапкаси остидан кулиб турган кўзларига кўзи тўқнашди-ю ҳаяжонли товуш билан хитоб қилди:

— Емельян Николаевич!

Икковлари тор, ноқулай нарвончада туриб қўл қисишиб кўришдилар. Мавлон ўз устози Емельян Николаевич Отрашченко пенсияга чиқиб кетганидан бери у билан кўришмаган эди. Мана орадан шунча йил ўтганидан кейин яна кўришдилар.

— Тағин нима қилиб юрибсиз. Чарчаб қоласиз-ку, — деди Мавлон кекса машинистга тикилиб туриб.

— Кўрмайсанми, ҳамма отпускада. Шу топда ёшлигимни соғиниб кетдим. Бир яхшилаб ишлагим келди...

Беш минутдан кейин поезд жилди. Кекса устоз перронга сакраб тушди-ю қўл силтади.

— Хайр ука! «Оқ йўл тилайман!»

Станция чегарасидан чиққандан кейин поезд жадал елиб кетди. Мавлон кабина деразасидан бошини чиқариб борар, маржон-маржон чироқларга кўмилиб ётган жонажон шаҳри билан, станцияда қолган устози билан хаёлан хайрлашарди.

Бу Мавлоннинг биринчи рейси эмас. Мана 13 йилдирки, у йўл юради. Пахтазор далалар ҳам, олмазор, узумзор, боғ-роғлар ҳам унинг истиқболига қучоқ очаётгандек бўлади.

— Мавлон ака, юкимиз нормадагидан 800 тонна ортиқлигини биласиз-а? — машинист ёрдамчиси Володя шодлик учқунлари чақнаган кўзлари билан тикилди унга.

Мавлон ёрдамчисининг нега бундай деяётганини аввалига тушунмади, кейин ўзи ҳам қувнаб жилмайиб қўйди: Володя бундай оғир юкли составни бошқаришда биринчи марта қатнашаяпти. Бир вақтлар Мавлоннинг ўзи ҳам нормадагидан сал оғирроқ поездни бошқарганда шунақа ҳаяжонланарди.

— Биламан Володя, чўчима! Биз «яшил йўл»дан кетаяпмиз, — деди у шогирдига далда бериб.

Рост, Мавлоннинг тажрибасига ишонса бўлади. У оғир юкли составларни энди бошқараётгани йўқ. Яхши машинист йўлнинг ҳолатини тез ўрганиб олади, юрадиган йўлини биладиган одам эса адашмайди. Энг муҳими йўлда тўхтаб қолмаслик керак. Негаки, тепловознинг тўхтаб, яна юриши учун кўп энергия керак бўлади. Ёнилғи ҳам кўп исроф бўлади. Тепловоз қанотига биринчи марта ўтирган куниёқ устози Емельян Николаевич шундай деб ўргатган эди Мавлонга.

Ҳаётнинг кенг йўлига чиқиб олгандан бери Мавлон муттасил олдинга интилади. Қачонлардир ҳаммадан уяладиган камтар йигитча ҳозир, кимсан Мавлон Расулов бўлиб қолди. Тошкент тепловоз депосидагилар унинг номини иззат-ҳурмат билан тилга олишади. Унинг бригадаси коммунистик меҳнат коллективи номини олганига икки йил бўлди.

Мавлон Расулов ёнилғини иқтисод қилиш усталарининг тажрибасини ўргана бориб, шу йил беш ойи мобайнида катта ютуқларга эришди. У йил бошидан бери 8 тоннага яқин ёнилғини тежаб қолди. Ваҳоланки, бир тонна ёнилғи билан Чингелдига бўш составни олиб бориб, юк ортилган поездни бошқариб келиш мумкин. Яқинда Ўрта Осиё темир йўлининг меҳнаткашлари катта ғалабани қўлга киритишди. Иккинчи кварталда эришилган ютуқлар учун уларга СССР Йўллар министрлиги ва темир йўлчилар касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи берилди. Бу улкан ғалабада Мавлоннинг ҳам улуши бор.

... Поезд ҳамон олға интилади. Мавлон деразадан бошини чиқариб борарқан, олис-олисларга, пайваста йўлларга назар ташлайди. У шу йўллардан умр бўйи тўхтовсиз юришга тайёр.

Ш. ҚОСИМОВ.
У. ҲОШИМОВ.

ХИЗМАТИНГИЗГА ТАЙЁРМИЗ

«Тошкент — Москва» рейси бўйлаб қатнаётган поездга тушсангиз Вали Муродхонов бошлиқ проводниклар бригадаси хизматингизга тайёр туради. Вагонларда ҳеч зерикмайсиз. Улар қўлларидан истаган янги газета ва журналларингизни олиб ўқиб кетишингиз мумкин. Купеларда радио доимо шўх куй ва қўшиқлар таратиб туради. Иссиқ чой ҳам тайёр. Проводниклар ҳар эҳтимолга қарши турли хил дори-дармонлар билан таъминланган аптечкаларни ўзлари билан бирга олиб юришади. Керак бўлиб қолса дарҳол биринчи медицина ёрдами кўрсатишади.

Депомизда хушмуомала проводниклар оз эмас. Рафиқ Собиржонов бошлиқ проводниклар ишидан ҳам пассажирлар хурсанд. Бу бригада ҳозир коммунистик меҳнат коллективи номи билан ишламоқда. Ҳозирги кунда проводникларимиз ажойиб бир ташаббус бошлашди. Бригадирлар электротехник вазифасини ҳам пухта ўзлаштириб олишган. Ҳозирги кунда депода яна 56 киши электротехниклик касбини эгалламоқда.

Депомизда шу кунларда қилинаётган ишлар ҳақида ҳам бир-икки оғиз айтиб ўтмоқчиман. Депода республикамиз тўйи шарафига социалистик мусобақа кенг қулоч ёйган. Ремонтчилар вагонларнинг ремонтда туриш вақтини нормадагидан 2.1 соат қисқартириш учун курашмоқдалар. Узеллар ремонтини барвақт тугаллашга қаратилган 40 та рационализаторлик таклифи киритишмоқчи улар. Бу билан вагонлар оборотининг яна ҳам ошишига ўз ҳиссаларини қўшадилар.

Акром УСМОНОВ,
2-вагон депоси машинисти.

МОҲИР МАШИНИСТ

Экскаватор машинисти М. Каримовнинг қўли ричагларда. Қаторлашиб турган бўш ағдарма вагонларга «қора олтин» ортиб бераяпти. Вагонлар тўлгач паровоз бир депсинди-да пишқирганича пўлат излар бўйлаб кўздан ғойиб бўлди. Орқада яна вагонлар... Улар ҳозиргина отвалдан қайтишди.

— Дарров етиб келдингизми, Қўзи ака, — дейди экскаватор машинисти 31-паровоз машинисти Азимовга.

— Ҳа, бугун бир ярим нормадан ошиқ юкни ташишга аҳд қилганман. Қани бўл, тезроқ кимирлайқол, — дейди машинист.

Экскаватор ковши ер бағрини ўяди. Зум ўтмай вагонлар яна йўлга тушади. Рейс рейсларга уланади.

... Тажрибали машинист Қўзи Азимовнинг паровоз кабинасига ўтирганига йигирма йилча бўлиб қолди. Шу давр ичида у бошқарган паровоз ўнлаб минг тонна кўмир, юзлаб минг тонна тупроқ-шағални отвалларга авариясиз етказиб берди. Машина ремонт талаб қилса слесарь ва механикларга мурожаат қилмайди у. Жорий ремонтларни ҳеч қийналмай ўзи бажараверади. Пешқадам машинист Қўзи ака устозларидан яхши бир одатни эсда сақлаган: рейсдан қайтиши билан паровозни тозалаб, ювиб навбатдаги иш кунига шай қилиб қўяди. Рейс олдидан қисмларни яна бир бор кўздан кечирадида белгиланган вақтда йўлга тушади. Бу билан у вагонлар оборотини оширмоқда. Смена топшириқларини ортиғи билан бажармоқда.

Моҳир машинист Қ. Азимов темирйўлчилар байрамини ёруғ юз билан кутиб олди. Транспортчилар ўртасида бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, етти ойлик планни 119 процент адо этди. Бу муваффақияти билан у Оҳангарон юк ортиш-транспорт бошқармаси шуҳратини яна бир поғона оширди.

И. АҲМЕДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

ЁШЛАР саҳифаси

* Меҳнат мадҳияси * Инсон фазилатлари ҳақида * Юзцентнерчи ғаллакор йигит * Шеърлар * Юмор.

ЁШЛИК ҲАҚИДА ҚЎШИҚ

Ёшлик азаматдир,
ёшлик бебаҳо...
Комсомол ёшликнинг қадрин
биламан.
Ўзим Улуғ жангда бўлганман;
Аммо,
Солдатларга ҳозир ҳавас қиламан.
Ёшлик. —
Қўриқ очсанг чўлларга бориб,
Қўмсайман ҳашарга чиққан
йилларни.
Буғдойзорда хирмон кўтарсанг
баланд,
Эслайман машақ териб ўтган
йўлларни...
Ёшлик!
Пахтазорда кўраман сени,
Чўпон йигит бўлиб яйлов кезасан.
Кеча институт бўсағасида...
Бугун, ўзинг мана, дарс ўтказасан.
Космосга учасан беташвиш,
мағрур,
Денгизларда тўлқин уриб
сузасан...
Гоҳо, сайлгоҳда кўриб қоламан,
Қизларга беғубор кўзинг сузасан.
Заводда ишчисан, конларда
шахтёр,
Бинокор, машинист, врач,
инженер.
Юлдузлар тиллашар сен билан,
ёшлик,
Ойга бирга учай, менга ҳам йўл
бер!
Мен ҳам ёшлигимдан бир умр
рози,
Ёшлигим Улуғ Ватан жангига
борди.
Сочимдаги чирой—оппоқ толалар
Фирҳоддаги меҳнат чангининг
гарди.
Ёшлик. —
Ҳиссанг бордир катта бинода,
Унинг ғиштларида сени кўраман.
Ҳар бир машинада, ҳар бир
деталда,
Ҳатто чертёжларда кулиб турасан.
Ёшлик. —
Ҳей, азамат, комсомол-ёшлик,
Ҳавас билан сенга боқаман
масрур.
Ватан иқболига ҳозир бўл, яша!
Ҳамдам бўлсам дейман, сенга бир
умр.

Неъмат ТОШПУЛАТ.

Ёшлик бор жойда шодлик бор деб бежиз айтишмаган-да! Сиз бу суратда Калинин бошқармасидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози ёшларидан бир группасини кўриб турибсиз.

В. Салов фотоси.

ИНСОН МЕҲНАТ БИЛАН ГЎЗАЛ

Воҳид ЗОҲИДОВ

Ҳозирги куннинг азаматлари, келажакнинг ижодкорлари бўлган азиз дўстларим, сизларга ҳам ўгит, ҳам ундов тарзида баъзи дил сўзларини дейишга журъат этдим. Гап мавжудот фалсафасининг бош қонуни, ер юзидаги барча ҳаётнинг ўзак масаласи ҳақида кетади.

Яратиш — бутун табиатнинг узвий хосиятидир, белгиловчи қоидасидир, ҳаракатга келтирувчи омилидир. Усиз на нарсалар, ҳодисалар, ҳайвонат-у ўсимликлар оламининг, ва на умуман ҳаётнинг ўзи бўлиши мумкин.

Ҳа, табиат «меҳнат қилади» — яратади, шу туфайли яшайди, ҳаёт бор. Ахир, шарбатли мевалар, гўзал гул-у нозик чечаклар шу «меҳнат»нинг маҳсули эмасми! Чумолини айтмайсизми! У, қуёш ялт этиб чиқиши ва кунларнинг илий бошлаши биланоқ то илк совуқ тушгунга қадар, эрта-ю кеч югургани-югурган, ташигани -ташиган.

Гўзаллик намунаси ва мафтуни капалак то ўз севгилисининг баргларига бориб қўнгунича қадар қанчадан-қанча йўл ва хавфлардан ўтади, азобларни ўз бошидан кечиради. Мана ғоят ювош мусичанинг ёки шўх қалдирғочнинг уясини қаранг, унга яхшилаб разм солиб кўринг-а! Жуфт мусича ва жуфт қалдирғоч қаерлардан эса тумшуғида битталаб чўп, лой ташийди ва шундай қилиб ҳаёт яратади, авлод давом эттиради. Шуни қилмасдан кўрсинларчи!

Булар-ку, ҳашарот ва паррандалар. Одам эса...

У коинот тожи ҳисобланади. У, ақл ва идрокда, фаҳм ва зэкода, ҳаракат ва қобилиятда, умуман мақсад ва камолатда беқиёсдир, беҳисоб улуғвордир, беҳад қудрат соҳибидир. Уни шундай қилган ва айни замонда унинг шундайлигидан далолат берадиган энг асосий нарса ижодчи ва ихтирочи меҳнатдир.

Ҳа, инсонни ҳайвондан фарқлайдиган омил биринчи навбатда шу меҳнатдир. Ижтимоий ҳаётнинг бош ва белгиловчи омили шу меҳнатдир. Инсон ва унинг жамияти тақдирини ҳал қиладиган, тарихни яратадиган ва ҳаракатга келтирадиган омил аввало шу меҳнатдир. Инсон ва унинг жамияти ҳар нарсадан олдин шу меҳнат туфайли мавжуддир, шу меҳнатга кўра маълум ижобий маънога эга ва гўзалдир.

Асрлар мобайнида буюк шахслар—адиб ва олимлар, бастакор ва рассомлар меҳнатни улуғладилар, унинг гўзаллиги, шавқи-завқини куйладилар, уни инсон безаги деб ардоқладилар.

Уз бошланғичини узоқ мозийдан оладиган ва минг-минг йиллардан иборат бўлган кулфатли кечинишнинг аччиғ фожиаси ва адолатсизлиги шундан иборат бўлдики, инсоннинг бу мўъжизакор қобилият, қудрат ва фазилати топталди, таҳқирланди, бўғилди, талончилар учун хизмат қилди.

Улуғ Октябрь инқилоби шу фожиа ва адолатсизликка хотима бериш даврини бошлаб юборди. Мана, ўшандан берли бизда озод бўлган меҳнат не-не мўъжизалар яратмади ва қандай душманларни янчимади! Бир сўз билан айтганда шу озод меҳнат туфайли социализм тантанаси таъмин этилди, энг юксак инсоний идеалдан иборат бўлган коммунизм биноси қад кўтармоқда—Ватанимиз дунё миқёсида ақл ва инсоф истеҳкомига, халқларнинг бахти ва саодати истеҳкомига, энг юксак ва энг тез тараққиёт намунасига айланди.

Меҳнат мўъжизалар яратади ва ажойиб нарсалар шаклида зуҳур этади. Октябрь алангаларида инқилобчининг ғалабаси ва Гагариннинг шуҳрати; муҳандиснинг ақлли машинаси, меъморнинг муҳташам бичоси ва ўқувчининг университети; хонанда-ю созанданинг шўх куйи ва қариянинг севинчи; рассомнинг ўлмас асари, олимнинг китоби ва пахтакорнинг «оқ олтин» хирмони... У ёғини қўяверсангиз, саратон иссиғида шилдираган сув шабадаси ҳам, гўдакнинг роҳати ва онанинг осудалиги ҳам, одамнинг ҳусни безаги, обрўси ҳам шу меҳнатда.

Мана Иттифоқ Олий Советининг кечагина бўлиб ўтган сессиясида қабул қилинган ва совет кишиларининг фаровонлигини янада оширишга қаратилган тарихий қарор-у, қонунлар! Улар ҳам шу меҳнат туфайли бўлди, шу меҳнат тантанаси туфайли бўлди.

Ҳа, меҳнатсевар халқимизнинг ажойиб мақоли бор: «Тинмасанг тинасан». Бу мақолнинг маъносини қалин китобга ҳам сингдириб бўлмайди. Зотан, унда ҳаётнинг бош ҳикмати ва жамиятнинг туб масаласи ва моҳияти мужассамлашган. Унда асрлар мобайнида яратилган турмуш ҳақиқати тўпланган, ҳаёт тажрибаси жойлашган.

Дарҳақиқат, меҳнат қилсанг, унинг роҳатини кўрасан, тинч ва осуда яшаш имкониятига эга бўласан. Канал қазиб сув ўтказсанг ва кўчат экиб ўстирсанг, мевазор боғ бўлади, дастурхонинг тўкин, дилинг эса севинч билан тўлади. Меҳнат қилиб, қунт билан ўқисанг, билим олсанг, ўзинг ҳам, авлодинг ҳам бахтиёр бўлади. Меҳнат қилиб Ватан қудратини оширсанг ўзинг ҳам, эл-у юртинг ҳам тинч бўлади.

Меҳнат қилсанг уйингга осойишталик ва файз киради, шойи кўрпа ва қизил гилам киради, меҳр-муҳаббат ва аҳиллик бўлади.

Хуллас, меҳнатингдан юртинг обод, ўзинг шод бўласан.

Катта ҳақиқатнинг иккинчи томони ҳам бор. Меҳнатни севмаган текинхўр, харомхўр бўлади ва хор-зорликка учрайди. Меҳнатни севмаган ўғри ҳамда безори бўлади ва шармандаи шармисорликка йўлиқади. Меҳнатни севмаган одам оила кулфатига сабабчи бўлади, бола ғам-у ғуссасига боис бўлади. Меҳнатни севмаган одам кўкариб турган дарахтга тушган қуртга ўхшаб, кўркам ҳаёт негизини қуритади. Меҳнатни севмаган одам ота-она лаънатига ва жамият нафратига дучор бўлади.

Меҳнат қилмаган, меҳнатни қадрламаган одам на одам қадрига етади, ва на ҳаёт маъноси-ю гўзаллигини билади.

Халқимиз дейди:

«Овчининг эўри шер отар,
Йигитнинг эўри ер очар.»
«Тер тўкиб меҳнат қилсанг
Ердан ҳатто зар унар.»
«Дарё сувин баҳор тоширар,
Одам қадрини меҳнат
оширар».
«Ишлаганнинг оғзи ошга
етар,
Ишламаганнинг боши тошга
тегар».

Бу ҳикмат тўла ҳақ сўзларни ҳеч унутма, азизим! Бахт-саодатинг, шаън-шавкатинг шунда, нури дийда укам ва синглим, ўғлим ва қизим. Ахир, дастгоҳ ёнида ва экинзор ичида, китоб устида ва тадқиқот лабораториясида, оқ халатда ва қолаверса, мазутли кийимда нақадар ёқимлисан, нақадар гўзалсан!

ХУШМУОМАЛАЛИ БЎЛИНГ

Т. Н. ҚОРИ-НИЕЗИЙ,
академик

Хушомадгўйлик ёки бошқача таъбир билан айтганда, лаганбардорлик энг зарарли ва энг разил сарқитлардан бири ҳисобланади.

Эски замонларда катта амалдорлар (масалан амирлар) дастурхондан бирон нарсани тановвул қилмоқчи бўлганларида, унинг атрофидаги махсус кишилар дарҳол лаганни кўтариб, уларга яқин татишган. «Лаганбардор» деган сўз ана шундан келиб чиққан.

Саъдий хушомадгўйни бундай характерлайди: «Агарда амалдор ёп-ёруғ кундуз кунни инкор қилиб, у «қоронғу кеча» деса, хушомадгўй осмонга қараб, «тўғри айтасиз, тақсир, ана ой, ана унинси хулкар» дейди. Хушомадгўйнинг типларини, айниқса Гоголь, Крилов, Шекспир асарларида кўп учратиш мумкин. Бундай тип кўп вақт кулимсираб, «ширин» сўзлар билан кишининг юрагидан ўз мақсадига жой топишга уринади ва баъзан уни топади ҳам.

Шуниси характерлики, хушомадгўйнинг кирдикори, ҳаракати, унинг қўштирноқдаги «ёқимли» сўзлари бошқалардан ажралиб туради ва хушомад остида, албатта, бирор ғараз, шахсий манфаат бўлади.

Эски жамиятнинг энг разил сарқитларидан бўлган хушомадгўйликнинг ҳаётимизда зарари ғоят каттадир. У, айниқса, тажрибасиз, айрим ёш кадрларни тўғри йўлдан чалғитиши мумкин. Шунинг учун ҳам бизнинг партиямиз бу ҳодиса билан ҳамма вақт шафқатсиз курашиб келмоқда. Айниқса, коммунизмга яқинлашган сари лаганбардорликни таг-томири билан йўқотиш учун кураш янада кучайиб бораверади. Токи, бундай иллат бизнинг жамиятимизда мутлақо бўлмасин.

Бироқ, хушомадгўйликни хушмуомилалик ва камтарликдан ажрата билиш лозим. Булар беғараз хусусиятлар бўлиб, кишининг энг гўзал фазилатлариданадир.

Мен ёшларимизга боғ оралаганда шундай манзарага диққат қилишларини тавсия этардим. Дарахтнинг меваси қанча кўп бўлса, унинг шохлари шунча ҳам, яъни пастга қараб эгилган бўлади, ва аксинча, меваси қанча оз бўлса унинг шохлари шунча кўтарилган бўлади.

Жамиятда ҳам худди шундай ҳодиса ҳукмрон: кишининг маънавий савияси, ҳақиқий маданияти, олижаноблиги ва умуман ички дунёси қанчалик бой бўлган сари, унинг боши ҳам, мевалик дарахтнинг шохлари сингари пас бўлади. Қуруқ ва пуч одамлар эса, кеккайган ва такаббур бўлишади. Масалан, «стиляга» деб ном қўйилган баъзибир йигит ва қизларда айнан шу ҳолни кўрасиз. Улар мевасиз дарахтдек қуп-қуруқ бўлганлари учун гердайиб юришади.

Бу ерда шуни ҳам таъкидлаб ўтиш керакки, кишининг юқорида зикр қилинган хушмуомалалик, камтарлигидан бошқа яна бир мунча олижаноб фазилатлари ҳам бўлиши мумкин. Масалан, кишининг принципиаллиги, ростгўйлиги, виждонлилиги, меҳнатсеварлиги, инсонпарварлиги, ватанпарварлиги жамият томонидан қабул қилинган ахлоқ нормаларига риоя қилиши каби фазилатларнинг ҳар бири маълум даражада иззатга сазовордир.

Хуллас, хушомадни ҳурматдан ажрата билиш керак. Хушомад асосида маълум мақсад, шахсий ғараз бўлгани ҳолда, биз юқорида зикр этган фазилатларга қаратилган ҳурмат эса ғаразсиз одобдир.

ЛОЛАЛАРДАН КУЛДИ БАҲОРИМ

(ҚЎШИҚ)

Лолалардан кулди баҳорим,
Севгисидан гул тутди ёрим,
Ёрга вафо аҳду қарорим,
Шод, бахтиёрман,
Аҳдимда борман,
Бахтимга ёрман.
Ёшлигимга ўхшар дарёлар,
Ёшлигимдай жўшар дарёлар,
Дилга шўхлик қўшар
дарёлар,
Шод, бахтиёрман,
Аҳдимда борман,
Бахтимга ёрман.
Куйламоққа чорлар
оқшомлар,
Нурда ёниб, порлар
оқшомлар,
Ишқни куйлаб, гўзал
айёмлар,
Шод бахтиёрман,
Аҳдимда борман,
Бахтимга ёрман.

Анвар ИСРОИЛОВ.

Бу суратдаги хушчақчақ йигит-қизлар чинакам ҳунар эгалари бўлишга аҳд қилишган. Улар ҳозир пойтахтдаги профессионал-техника билим юртларида ўқишади. Улар бўш вақтларини кўпинча бирга ўтказишади.

А. Тўраев фотоси.

ЧЎҚҚИДАМАН

Чўққида турибман, чўққида!
Баҳайбат тоғ менинг
остимда.
Мени ўз бағрига олмоқ-чун,
Юлдузлар жилмаяр устимда.
Шу жойдан юлдузга
юксалмоқ —
Орзуси қалбимни ёқади.
Инсон бор дегандай елкамда
Чўққи ҳам ғурур-ла боқади.
Чўққида турибман, чўққида...

Абдухалил ҚОРАБОЕВ.
ТошДУ студенти.

МАДАНИЙ ГАРМОНИЯ

(ҲАЖВ)

Витауте ЖИЛИНСКАЙТЕ
(Литва ёзувчиси)

Улар шаҳар четкасидаги кўча бўйлаб сайр қилиб юришарди. Бора-бора ўткинчилар ҳам сийраклашиб қолди.

Жимжилоқлар бир-бирига чирмашган: узоқ-узоқларга, осмонга — увада-увада оқшом булутларига тикилишарди улар.

— Духоба креслони бурчакка қўямиз, — деди йигит жимжит оқшом сокинлигига ҳамоҳанг майин овоз билан.

— Тагига эса мўъжазгина гиламча солиб қўямиз, — деди қиз эркаланиб.

— Тахта кроватни дераза ёнига...

— Олеандрни ҳам...

Улар бир нафас сукутга чўмишди, жимжилоқлар бир-бирига яна маҳкамроқ чирмашди.

— Сокин оқшом пайтлари, — деди йигит қўшиқ оҳангида, — сен креслода ўтирасан...

— Йўқ, сен.

— Сен, — деди у назокат ва талабчанлик билан. — Мен эса ерда, оёқларинг тагида ўтираман.

— Гиламча юмшоқ-юмшоқ бўлади, — деди қиз эриб.

— Шарт эмас,— деди йигит.— Сокин кечада иккаламиз битта китобни ўқиймиз. Лирика ўқиймиз. Мен ўқийман, сен эса тинглайсан. Ёки, йўқ сен ўқийсан мен тинглайман.

Қиз латофат билан йигитнинг қўлларини силайди.

— Иккаламиз ҳам ўқиймиз, ҳам эшитамиз.

Йигит жиддий қиёфага кирди.

— Кўп ўқиймиз. Ўсамиз. Яхши музикаларни тинглаймиз. Эстетика масалалари устида баҳслашамиз. Ўзимизнинг маданий муҳофазамизни гармоник равишда кенгайтирамиз.

Улар кўчанинг охирига бориб, ўттиз тўртинчи марта орқага қайтишди. Шу кунги оқшомнинг биринчи юлдузи уларнинг йўлини ёритиб турарди.

* * *

Тахта кровать ва олеандр дераза ёнида. Бурчакда кресло, лекин у духобадан эмас. Аммо, гиламча ҳақиқатан юмшоқ эди.

У идиш-товоқни ювиб бўлгач, фартугини ечиб, эстетик темадаги баҳсга тайёргарлик кўра бошлади. Йигит бўлса креслога роса жойлашиб ўтириб олиб, қалин, иллюстрацияли журналга шўнғиганди.

— Айикчам, — деди у оҳиста, — бугун оқшом нима билан банд бўламиз?

Йигит оғринибгина журналдан кўзини узди-да, креслода ўтирганича керишиб қўйди.

— Биласанми, мана бунда бир репортаж бор экан. Мен ўқиб туширгунимча, яхшиси сен...

Йигит ерга эгилди-да, товони тешик пайпоғини унга узатди.

Уларнинг биргаликдаги маданий турмушлари ана шундай гармоник тарзда бошланди.

ҲОРМАНГ, АҲМАДЖОН!

(ЛАВҲА)

□ □ □

Комсомоллар пленуми минбарига ўрта бўйли, барваста қадди ўзига ярашган, қуралай кўз йигит кўтарилди. Одамлар салобатиданми ё қалбини босиб келаётган ҳаяжонданми, катта йиғинларда сўзлаб ўрганмаганиданми, унинг оқ сариқ юзини тер зарралари босди. Қандайдир бир туйғу тўлқинида сузаётгани билиниб турарди...

Зал жимжит. Ўртароқдаги қаторлардан бирида ўтирган бошқарма комсомол комитетининг секретари Маҳмуджон Аҳмаджоновнинг юрагида ҳам ҳаяжон. «Нега гапирмайди? Тезроқ гапира қолсачи, ахир!» дейди ўзича.

Аҳмаджон нимани ўйлаётганкин? Илк баҳорда ер ҳайдаб «Маликақир»га дон сочганликлари, Жўн дарёсидан қандай қийинчиликлар билан сув боғлаб келишгани, ёки баъзи бировларни юз центнер ғалла олиб бўлармиди, деган таъналаринимиi? Наҳотки ўйлагани бошқа фурсат йўқдек, шундай катта минбарда хаёли қанотланса-я!

Йигит минбарда бир дақиқа туриб қолган фурсат шундай кечинмалар уйғотди. Ниҳоят, унинг салобатли ва мағрур овози янгради.

— Ҳурматли дўстлар, сизга бригадамиз аъзолари номидан қизғин комсомоллик саломини келтирдим!

Секретарнинг чеҳрасига табассум қўнди. «Ҳа, бор экансан-ку!» деб қўйди ичида.

— Юз центнер учун курашнинг биринчи давонидан муваффақиятли ўтдик. 20 гектар майдондаги арпамизнинг ҳар гектаридан 40 центнердан, 40 гектар майдонга сочган буғдойимизнинг ҳар гектаридан 46 центнердан хирмон кўтардик.

Залда бирдан янграган чапаклар садоси Аҳмаджон фикрларини яна булоқдек тошириб юборди. У тўлқинланиб, мароқланиб сўзлади...

Музокаралар тугаб, танаффусга чиққанимизда дўстлар билан Аҳмаджон ҳақида сўзлашдик. Биз у билан ғаллазорда, худди комсомол-ёшлар даласининг ўзида учрашгандик. Кўмкўк ниҳоллари духобадек товланиб турган пахтазорга туташ тепалик устига икки ёғоч ўртасига алвон тортилганди. Чўғдек қипқизил алвонга ёзилган «Ёш ғаллакорларга шон-шарафлар бўлсин!» деган сўзлар кўзга ташланиб турарди. Буни колхоз комсомолларининг ўзлари ёзишган.

Аҳмаджон бошлиқ ёшлар суғориладиган ерлардан унумли фойдаланиб, икки ҳосилдан юз центнердан дон етиштирамиз дейишганда ҳаммадан ҳам раис Убайдулла ака севиниб кетди.

— Дон сероб бўлиб, халқимиз дастурхони яна ҳам тўкин бўлади-ю, йўқ деймизми?! — деди у.

Хуллас, Аҳмаджонларни бутун колхоздагилар қўллаб-қувватлашди. Шундай қилиб, Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасидаги Свердлов номли колхозда ҳам юз центнерчи комсомол-ёшлар ғаллачилик бригадаси ташкил топди. Беш кишидан иборат аҳил коллектив тажриба ва билимларини она-ерга бахш этишди. Аҳмаджон Усмонов машҳур маккажўхорикор Роза Отабоева бригадаси базасида ташкил қилинган илғор тажриба мактабида ўқиб қайтди. Дўстлари билан бирга агрохимияни ўрганди. Ўзининг кичик агрономлик касби ғаллачиликда ҳам қўл келиб қолди.

Аҳмаджон колхозда моҳир пахтакор эди. Гектар бошига 40—45 центнердан дурдона кўтарилди. Жонажон партиямиз даъват этган ишга у биринчилардан бўлиб «лаббай!» деб жавоб берди. Мана энди у ғаллачиликда ҳам ўзини кўрсатди.

Меҳнатсевар йигит минбарда туриб ўзи ҳақида ҳеч нарса сўзламади. Бригада йигитларини, доннинг бир граммини ҳам нобуд қилмай, ўриб-йиғиб берган комбайнчи Асхўжа Азаматов ва Тиллавой Ибодовларнинг меҳнатларини мақтади.

У минбарда турганида юқорида биз айтган хаёллар қанотида учмади. Балки, унинг кўз олдида бепоён далада яшнаб ўсаётган «малика»лар намоён бўлди.

— Қаранг, ҳалол меҳнат қилиб, тер тўкиб парвариш қилган ниҳолларимиз қандай гўзал! Мўл ҳосил мўъжизаси аввало бизга, одамларга боғлиқ. Аммо, серқуёш диёримиз офтоби ҳам, ёмғири ҳам, эгатларда жилдираган зилол суви ҳам, ёқимли шамоли ҳам — ҳаммаси бизга кўмаклашди ва кўмаклашяпти. Биз энди ҳар гектар ердан яна камида 60 центнердан маккажўхори дони йиғиштириб оламиз. Шунда юзимиз ёруғ, иқболимиз яна қуёшдек мунаввар бўлади.

Биз баҳодир йигит қўлини олиб, уни дастлабки муваффақият билан табрикладик.

— Ҳорманг, Аҳмаджон! — дедик.

М. ҚУШОҚОВ.

Уста, яна бир курси қўйишингиз иложи йўқми?

А. Ҳолиқов чизган расм.

ТАСС АХБОРОТИ

Космик фазони янада ўзлаштириш соҳасидаги ишлар программасига мувофиқ, Совет Иттифоқида космик объектларни учирувчи ракеталар янги вариантларини учириш синовлари ўтказилади.

Ана шу ракеталар Тинч океан акваториясининг радиуси 65 денгиз миляси бўлган айланалар билан чегараланган районларига учирилади, бу районларнинг марказлари қуйидаги координаталарга эга бўлади:

1. Шимолий кенгликнинг 0 градус 37 минути билан ғарбий узунликнинг 165 градус 40 минути;
2. Шимолий кенгликнинг 7 градус 15 минути билан ғарбий узунликнинг 172 градус 35 минути.

Ракеталар тушган районларда ўлчов ишларини совет флотининг зарур ўлчов аппаратлари билан таъминланган махсус кемалари бажаради.

Учириш синовлари программаси 1964 йил охиригача мўлжалланган. Маркази шимолий кенгликнинг 0 градус 37 минути билан ғарбий узунликнинг 165 градус 40 минутидан иборат координатлар нуқтасида бўлган райондан шу йил 4 августдан 1 ноябргача фойдаланилади, Маркази шимолий кенгликнинг 7 градус 15 минути билан ғарбий узунликнинг 172 градус 35 минутидан иборат координатлар нуқтасида бўлган райондан шу йил 1 октябрдан 30 декабргача фойдаланилади.

Хавфсизликни таъминлаш мақсадида ТАСС шу нарсани билдириб қўйишга вакил қилинганки, Совет Иттифоқи ҳукумати Тинч океандаги денгиз ва ҳаво йўлларидан фойдаланиб келаётган бошқа мамлакатларнинг ҳукуматларидан акватория ва ҳаво бўшлиғининг ана шу районларига кемалар ва самолётлар ҳар куни сутканинг иккинчи ярмида маҳаллий вақт билан соат 12 дан 24 гача кирмасликлари ҳақида тегишли органларга кўрсатма беришни илтимос қилади.

Учириш вақтлари ва марказларнинг координатларида юз бериши мумкин бўлган ўзгаришлар ҳақида, шунингдек денгизда бемалол сузиш ва самолётларнинг бемалол учиши учун районлар тўла очилиб қўйилиши тўғрисида ТАСС қўшимча маълум қилади.

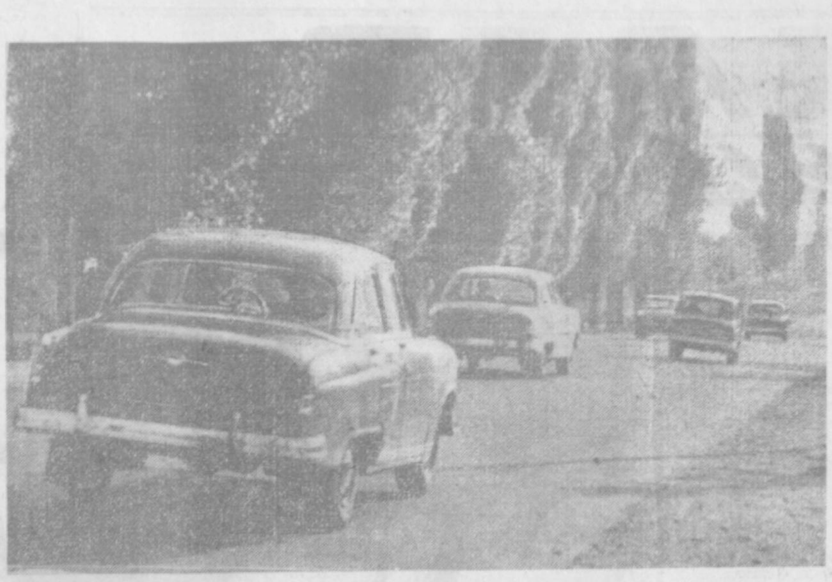

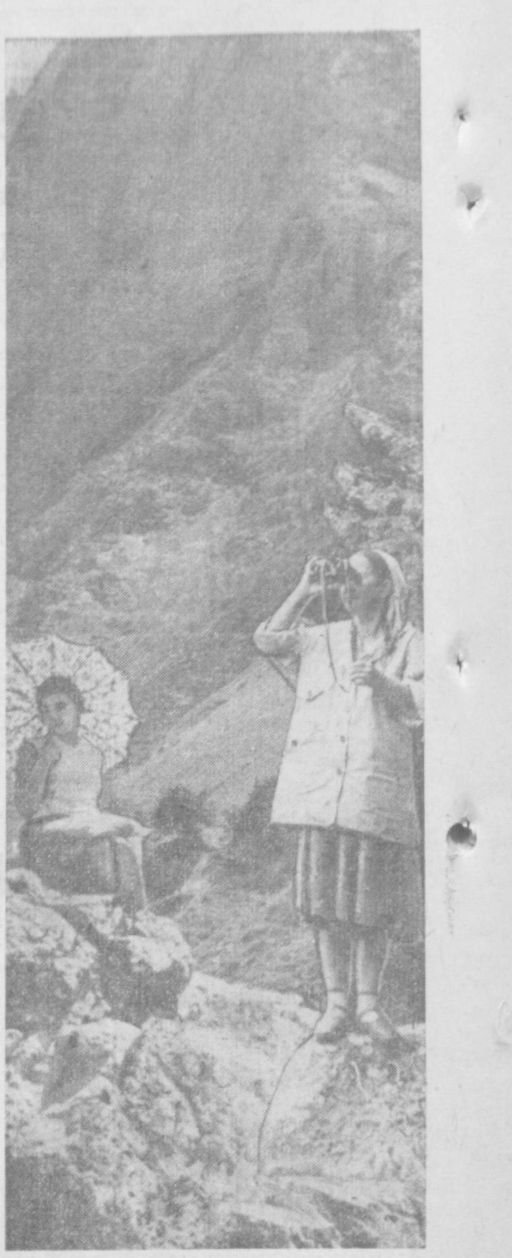

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ҲАФТАЛИГИ ОЛДИДАН

КАТТА ТАЙЁРГАРЛИК

Шу кунларда пойтахтда Халқлар дўстлиги хафталигига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Шаҳар саноат корхоналарининг цехлари тайёргарлик кўр- моқда.

Ҳафталик, қардош республикалар пойтахтлари куни формасида ўтказилади. Бунда Совет Иттифоқининг пойтахти Москва ва Улуғ Октябрь бешиги Ленинград кунлари алоҳида ўрин тутади. Ҳафталикда қатнашиш учун ана шу икки буюк шаҳар ва қардош республикалар пойтахтларидан қадрли меҳмонлар келишади.

Шаҳарнинг магистраль кўчалари, скверлар, парклар ва кўркам биноларнинг пештоқлари табрик шиорлари, чақириқлар, СССР халқларининг рус халқи билан дўстлиги темасидаги транспарантлар билан безатилади. В. И. Ленин номидаги майдонга эса дўстлик байроғини кўтариш ва машъал учун флагшток ўрнатилади. Пойтахтдаги театрлар, концерт заллари ва кинотеатрларнинг репертуарлари бир ҳафта давомида халқлар дўстлиги темасига бағишланади.

Халқлар дўстлиги ҳафталиги очиладиган куни шаҳардаги барча маданият ўчоқларида, агитпунктларда, маҳаллаларда халқларнинг интернационал дўстлигига бағишланган суҳбат, лекция ва оғзаки журналлар ташкил этилади. Кинотеатрларда эса қардош республикалар кинофильмлари фестивали бошланади.

Свердлов номли концерт залида Халқлар дўстлиги ҳафталигининг тантанали очилиш маросими бўлади. Бу маросим ўзбек халқининг улуғ рус халқига меҳрмуҳаббати ва садоқати намойишига, Ўзбекистон 40 йил мобайнида эришган мислсиз муваффақиятлар тантанасига айланади. Ана шу маросимда республикамиз шоирларидан бири тошкентликларнинг москваликларга ёзган мактубини ўқиб беради ва уни пойтахтдаги музейлардан бирида асраш учун Москва вакилига топширади.

Тантанали қисмдан сўнг профессионал артистлар ва бадиий ҳаваскорлар ижросида катта интернационал концерт берилади. Иккинчи қаватдаги марказий фойега кўтарилсангиз ўртадаги думолоқ столга ёзиб қўйилган катта дастурхонни кўрасиз. Дастурхонга «Дўстлик ҳафталиги, Тошкент шаҳри, 1964 йил» деган сўзлар қуёш доираси шаклида ёзиб қўйилган бўлади. Антракт вақтида меҳмонлар ва бошқа истаган кишилар ана шу стол ёнига келиб, дастурхонга ўз имзоларини чекадилар. Дастурхон имзолар билан тўлгач, пойтахт вакили уни кашта тикиш учун «Шарқ гули» фабрикаси вакилига топширади. Дўстлик ҳафталиги якунига бағишланган кечада Тошкент вакили имзолар ипак билан тикилган бу дастурхонни Москва вакилига топширади. Дастурхон халқларнинг ленинча дўстлиги символи сифатида В. И. Ленин музейида сақлаш учун Москвага олиб кетилади.

Ҳафталик давомида Тельман номли маданият ва истироҳат боғида Москва куни ўтказилади. Махсус равишда безатилган бу боғда Ватанимиз юраги — Москвага бағишланган хилма-хил тадбирлар ўтказилади. Бу ерга келсангиз пойтахтга бағишланган олти саҳифалик оғзаки журнал, Москва олий ўқув юртларини тамомлаган тошкентликлар ва Москва мудофаасида қатнашган собиқ жангчиларнинг меҳмонлар билан учрашуви гувоҳи бўласиз. Паркнинг кинолекторийсида қисқа метражли ҳужжатли фильмлар намойиш қилинади, «Сен Москвани биласанми?» ва «Сен Москванинг машҳур кишиларини танийсанми?» темаларида викторина, оммавий ўйинлар ўтказилади. ажойиб концертлар бўлади.

Бундан ташқари шаҳардаги бошқа ҳамма паркларда ҳам Москвага бағишланган катта тематик кечалар ўтказилади. Хуллас шу куни Тошкентнинг қайси бир маданият ўчоғига ёки қайси бир обод майдон, хиёбонига борманг Москва мадҳини, Москва ҳикоясини эшитасиз.

Округ офицерлар уйи боғида революция бешиги Ленинград куни ўтказилади. Паркда шаҳар меҳнаткашлари Қишлик сарой штурми қатнашчилари, «Аврора» крейсери командасининг аъзолари, Ленинград Олий ўқув юртларини тамомлаган олимлар, Ленинградга бағишланган асарлар авторлари — ёзувчилар, композиторлар билан учрашадилар. Сайлчилар Ленинград рассомлари виставкасини, «Ленинграднинг қаҳрамонона мудофааси» фотовиставкасини, катта театрлаштирилган концерт ҳамда Ленинга бағишланган пьесалар ва фильмлардан парчаларни қизиқиб томоша қиладилар.

Ҳафталикнинг қолган кунларида шаҳар паркларида Киев, Минск, Боку, Рига, Таллин, Вильнюс, Ереван, Тбилиси, Фрунзе, Ашхабод, Душанба, Олмаота ва Кишинев кунлари ўтказилади.

Халқлар дўстлиги ҳафталиги якунида Тошкентнинг ҳамма паркларида СССР халқлари дўстлиги карнавали ўтказилади. Ҳафталик тугагач, тошкентлик энг яхши коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи Ўзбекистон ССР Гимни садолари остида Ленин майдонида хилпираб турган ҳафталик байроғини туширади. У байроқни авайлаб ўрайди-да, эстрада саҳнасига кўтарилади. Қисқача сўздан сўнг бригадир байроқни Москва вакилига топшириб, ана шу байроқни навбатдаги Халқлар дўстлиги ҳафталигигача исталган иттифоқчи республикалар пойтахтининг бирида сақлашни илтимос қилади. Пойтахтда ўтказиладиган ана шу ҳафталик мамлакатимиз халқларининг буюк дўстлигини янада мустаҳкамлашга хизмат қилади.

„ЎЗБЕКИСТОН“ САНАТОРИЙСИНИНГ 40 ЙИЛЛИГИ

ЯЛТА, 31 июль. (ЎзТАГ). «Ўзбекистон» санаторийсининг кўркам иморатлари Қримнинг жанубий соҳилида денгизга туташиб тушиб келувчи Йайла ёнбағирлигига жойлашгач. Шифохона ўзининг қирқ йиллигини нишонлади. Унинг корпуслари мевали ва сарв дарахтларидан иборат хиёбонлар орасида кўзга кўринмайди.

Машҳур шифохона бош врачи А. С. Ботирбеков ЎзТАГ мухбири В. Кожевников билан суҳбатда бундай деди:

— Қирқ йилда «Ўзбекистон»да 50 мингга яқин киши ҳордиқ чиқариб, ўз саломатлигини тузатиб олди. Санаторий энг янги аппаратлар билан таъминланиб бормоқда. Бу йил доимо ишлаб турувчи диагностика кабинети очилди, иқлим шифохонаси ташкил этилди. Сув шифохонаси қуриб битказилмоқда.

Даволанувчиларнинг хушчақчақ, мазмунли дам олишлари учун ҳам барча чоралар кўрилмоқда. Бир неча кун муқаддам 300 ўринли кенг экранли кинотеатр ишга туширилди. Бадиий ҳаваскорлик тўгараги ажойиб концертлар қўйиб бермоқда.

Санаторий коллективи коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун курашмоқда. Ходимларимиздан 34 киши ҳозирдаёқ коммунистик меҳнат зарбдори деган фахрий номни олишга сазовор бўлди. 1965 йилда 175 ўринли янги корпус қуриш мўлжалланмоқда. Ана шу корпус ишга туширилгандан кейин дам олувчилар икки баравар кўпаяди.

Ушбу суратдаги хушманзара жойлар областимизнинг Бўстонлик тоғларида суратга олинган. Қаранг, қандай гўзал, кишини ўзига мафтун этувчи манзаралар. Ҳар дам олиш куни мингларча чирчиқлик ва тошкентлик меҳнаткашлар Бўстонлиқ тоғларидаги Бурчмулла, Обираҳмат, Нанай, Сижжак, Чимён каби қишлоқларда дам оладилар, хордиқ чиқарадилар. Бунинг албатта ўзига яраша гашти бор. Суратларда: (чапдаги суратда) бир группа тошкентликлар прокатга олинган машиналарда тоғлар томон жўнамоқдалар. (ўнгдаги суратда) тоғ этакларидаги хушманзара жойлардан бири.

М. Нуриддинов фотолари.

ШИФОКОРЛАР САҲНАДА

Парда очилиши билан саҳна олдида саф тортиб турган колхоз ёшлари — йигит ва қизлар шўх қўшиқ бошлашади. Оркестрнинг дилкаш куйи қўшиққа жўр бўлиб янграйди. Қўшиқ аста тугаб драматик воқеалар давом этади. Залда ўтирган томошабинлар саҳнама-саҳна намойиш этилаётган воқеаларни диққат билан кузатиб, ёш ижрочиларнинг маҳорат билан бажараётган ролларидан мамнун бўлишади.

Булар қайси санъаткорлар экан, деб ўйларсиз. Бу коллективнинг ташкил этилганига фақат уч ойгина бўлди, холос.

Пойтахтимизда кўпчиликнинг эътиборини жалб этиб, қарийб 15 йилдан бери ишлаб келаётган шифохона хизматчилари халқ опера театрини ким билмайди, ахир. Яқинда ана шу театр қошида яна бир ижодий коллектив — ўзбек музикали драма ва комедия студияси ташкил топди. Студияга Островский номидаги Тошкент театр ва рассомчилик институтининг ўқитувчиси М. Фаттохов раҳбарлик қилмоқда.

Бу ёш ижодий коллектив ўз фаолиятини драматург Шукур Саъдулла ва бастакорлар Собир Бобоев, Дони Зокировларнинг уч парда, беш кўринишли «Далада байрам» музикали драмасини саҳнага қўйиш билан бошлади.

Музикали драмада асосан Тошкент «Тез ёрдам» клиник касалхонаси ҳузуридаги шифокорлик билим юртининг ўқувчилари Одил Салимов (Холмурод), Латифа Имомхўжаева (Шарофатхон), Раҳима Шоаҳмедова (Қамбархон), оммавий саҳналарда Муҳаббат Эргашева, Клара Турсуновалар, 2-нон заводи ишчиси Адҳам Йўлдошев (Шер ака), Ленин районидаги 4-аптека хизматчиси Жамила Йўлдошева (Зебихон), Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчиси Райхон Мамадиёрова (Шахрихола), мактаб ўқувчилари Юсуф Сафоев (Маҳкамбой), Абдували Комилов (Отақул) ва бошқалар қатнашиб, ўзларига топширилган ролларни моҳирлик билан ижро этишди.

Пойтахтимиздаги ижодий коллективлар сафи яна бир янги ёш коллектив ҳисобига бойиди.

Халқ театрининг келажак режалари улкан. Театр саҳнасига эндигина қадам қўйган ёш санъаткорлар республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик тўйини муносиб кутиб олиш учун қизғин иш бошлаб юбордилар. Уларнинг навбатдаги режалари Шамси Қиёмовнинг тожик халқ ҳаётидан олинган «Ўғлим уйланиши керак» ҳамда Саид Рустамовнинг озарбайжонча «Беш сўмлик келин» музикали комедияларини саҳналаштиришдир.

Янги ижодий муваффақиятлар тилаймиз сизга, қалдирғоч театрнинг навқирон санъаткорлари!

А. ЮСУПОВ.

БОҒ АНСАМБЛИ

А. С. Пушкин номидаги маданият ва истироҳат боғи шаҳарликларнинг ҳузур қилиб дам оладиган сайлгоҳларидан бири ҳисобланади. Бу ерда айниқса шанба ва якшанба кунлари минглаб меҳнаткашлар ҳордиқ чиқарадилар.

Боғ маъмурияти дам олувчилар вақтларини кўнгилли ўтказсинлар деган умидда бир қатор тадбирларни амалга оширмоқда. Яқинда боғда ашула ва рақс ансамбли ташкил этилди. Халқ талантлари ва санъаткорлардан ташкил топган ансамбль яқинда биринчи концертни кўрсатди. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Абдуллажон Охунов, Кимё Аҳмедова, Шароф Хўжаев ва бошқалар ижро этган куй ва рақслар дам олиш учун боққа келганларни ғоятда хушнуд этди.

Н. ИНОҚОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

ЁШЛАР УЧУН

Бу лагерь областимизнинг Ўрта Чирчиқ районидаги Киров номли совхозда жойлашган. Яқинда унинг очилиш маросими бўлди.

Бундай лагерь республикамизда ҳозирча ягона. Лагерь «Чайка» номи билан аталади.

Янги лагерь совхознинг энг баҳаво ва соя-салқин боғи қўйнига жойлашган. Лагерь дам олувчиларнинг биринчи отрядини қабул қилди. Ҳозир бу ерда 340 ўқувчи ёз гаштини сурмоқда. Дам олувчиларнинг деярлик ҳаммаси Ўрта Чирчиқ бошқармасидаги колхоз ва совхозлар колхозчилари ва ишчиларининг фарзандларидир.

Дам олувчилар учун алоҳида кун тартиби белгиланган. Болалар тушки овқатгача далаларда фидокорона меҳнат қиладилар. Куннинг иккинчи ярмидан бошлаб эса лагерь қўйнида ёзилиб ҳордиқ чиқарадилар.

Шуни ҳам алоҳида таъкидлаб ўтиш керакки, ёшларнинг меҳнат ва дам олиш лагери хўжалик ҳисоби асосида ишламоқда.

А. АКБАРОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИЗОР

2 АВГУСТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 11.00 — **Диафильм** (болалар учун). 11.15 — **Европа йўлларида** (Марказий телестудия фильми).

Рус тилида: 12.45 — **Вовка билан суҳбат** (Ленинград телестудияси постановкаси). 13.20 — **Катта Ленинград** (илмий-оммабоп фильм). 13.40 — **Этик кийган Мушукнинг янги саргузаштлари** (фильм-эртак). 17.00 — **Кўзга кўринмас Мирко** (болалар учун қўғирчоқ фильми). 17.20 — **Телевизион янгиликлар**, 17.35 — **Леонид Ильич Брежневнинг Эронга сафари** (ҳужжатли фильм). 17.55 — **Оспин-Дабан қиссаси** (телевизион фильм). 18.10 — **Темирйўлчилар куни** (эшиттириш ва концерт). 19.25 — **Реклама ва эълонлар**, 19.30 — **Новости дня** киножурнали ва **Икки якшанба** номли кинокомедия.

21.15 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 21.20 — **Урим-йиғим қаҳрамонларига офарин!**, 21.55 — **Телевизион янгиликлар**, 22.10 — **Совет Ўзбекистони** (киножурнал). 22.20 — **Телевизион миниатюралар.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 2/VIII да **Севилья сартароши**, 4/VIII да **Риголетто.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Вероникaнинг қайтиши — «МИР», «ЎЗБЕКИСТОН», (кундуз ва кечқурун). «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Мушук келганда — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «ВАТАН» (кеч 8 ва 10 да).

Петер — «ИСКРА» (кеч соат 7-40 минутгача).

Тоғ ёзи қисқа — «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ВАТАН» (кундуз 2, 4 ва кеч 6 да).

Қандай қилиб севимли бўлиш мумкин (эрталаб соат 10, кундуз 2, кеч 6 ва 10 да). **Соядан қочиш** (кундуз 12, 4 ва кеч 8 да) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Шаҳар чироқларини ёқади — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10 ва кеч 10 да).

Аршин мололон — «ИСКРА» (кеч 8-20 минутдан).

Манана — «ВАТАН» (эрталаб соат 10 ва кундуз 12 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9-10 минут ва 10 яримда)

Кемпбел короллиги — «ОКТЯБРЬ».

Тоғ ёзи қисқа — «ВАТАН».

Мушук келганда — НАВОИЙ номли.

Петер — «ФЕСТИВАЛЬ».

Қонун-қонун — «УДАРНИК».

Махфий миссия — 1 МАЙ номли.

Вероникaнинг қайтиши — «ШАРҚ»

Қандай қилиб севимли бўлиш мумкин — КАФАНОВ номли.

Соядан қочиш (10 яримда) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

АМЕРИКАНИНГ КОНГО ИШЛАРИГА ҲАРБИЙ ЙЎЛ БИЛАН АРАЛАШУВИГА ҚАРШИ

ПАРИЖ, 31 июль. (ТАСС). Конгонинг шарқий районларидаги қўзғолончилар ҳаракатининг раҳбари Гастон Сумиало матбуотда эълон қилиш учун баёнот берди. Бу баёнотда «Конгодаги халқ революциясига Американинг ҳарбий йўл билан аралашуви»га қарши норозилик билдирилади. Маълумки, Чомбе авиацияси Қўшма Штатлар томонидан берилган ҳарбий самолётлар ёрдами билан ҳозирги пайтда Конго қўзғолончилари қўлида бўлган Кабало шаҳрини бомбардимон қилган эди.

Франс Пресс агентлигининг мухбири хабар беради: Гастон Сумиало Американинг ҳарбий йўл билан аралашувига қарши норозилик хатини Бирлашган Миллатлар Ташкилотнинг бош секретарига, Африка бирлиги ташкилотининг бош секретарига, шунингдек АҚШнинг Конгодаги элчисига юборди.

ТУРКИЯДА ҲАРБИЙ МАНЕВРЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 31 июль. (ТАСС). Туркия тарихидаги энг катта маневрлар мамлакатнинг жанубий соҳилларида бошланди. Бу маневрларда қуруқликдаги қўшинлар, ҳарбий денгиз флоти ва авиация қатнашмоқда.

Юнайтед Пресс Интернейшнл агентлигининг мухбири хабар беради: Маневрлар вақтида десант тушириш машқлари ўтказилади. Жанубий соҳилдаги кичкина Қоратош порти районида иккинчи турк армиясининг икки дивизияси жойлашган. Бу дивизияларнинг вазифаси «бостириб кирувчи кучлар» ҳамласини даф қилишдан иборат.

АМЕРИКА ҲАРБИЙ КЕМАЛАРИНИНГ ЕР АЙЛАНАСИДАГИ САЁҲАТИ

НЬЮ-ЙОРК, 31 июль. (ТАСС). Американинг атом двигателлари ўрнатилган учта ҳарбий кемаси эртага Гибралтардан жўнаб, ер айланасида қилинадиган саёҳатга чиқади, деб эълон қилди кеча АҚШ ҳарбий денгиз флотининг вакили. «Энтерпрайз» авиноси, «Лонг Бич» крейсери ва «Бэйнбриж» фрегати саёҳат вақтида Касабланка, Австралия ва Рио-де-Жанейрода тўхтаб, 2 октябрда Нью-Йоркка етиб келади. Бу сув устида юрувчи кемаларнинг ер айланасида қиладиган биринчи саёҳати бўлади. Шу саёҳат вақтида атом двигателларининг ёқилғиси алмаштирилмайди, деди Америка ҳарбий денгиз кучларининг вакили.

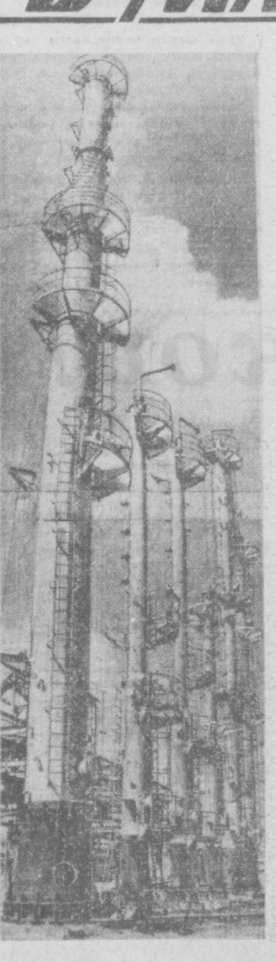

АРАБИСТОН ЖАНУБИДА ЖАНГЛАР

ҚОҲИРА, 31 июль. (ТАСС). «Арабистон ярим ороли жанубини озод қилиш миллий фронти»нинг қўшинлари Англиянинг Аддалидаги ҳарбий базасига яна ҳужум қилдилар, деб хабар беради МЕН агентлиги. Ҳужум қилган қўшинлар Англия лагерига ўт қўйди, ўқ-дори омборларини ўққа тутди, инглизларнинг 3 та бронеавтомобили билан 5 та ҳарбий автомашинасини портлатиб юборди.

«Арабистон ярим ороли жанубини озод қилиш миллий фронти»нинг бу ерда эълон қилинган баёнотида айтиладики, сўнгги кунларда Води Тоим, Дебох, Алшахох, Дебсан, Араха, Месро ва Завоҳир Албакрий районларида қўзғолончилар билан инглиз қўшинлари ўртасида қуролли тўқнашувлар бўлиб ўтди. Бу тўқнашувлар вақтида инглизларнинг 20 солдати билан офицери ўлдирилди ва 3 та танки яксон қилинди. Қўзғолончилар кўп миқдорда ўқ-дори ва қурол-яроғларни ўлжа олдилар.

Инглиз қўшинлари қўзғолончиларга қарши олиб борилаётган жангларда бомбардимончи авиациядан фойдаланмоқда. Аддали районида бир неча қишлоқ вайрон қилинди. Тинч аҳоли ўртасида қурбонлар бор.

САФАРИ ҚАРИДИ

ПАРИЖ, 31 июль. (ТАСС). Бош министр Жорж Помпиду Франциянинг Тинч океандаги территорияларига қилган бир ҳафталик сафарини тугаллаб, бугун Парижга қайтиб келди. Шу кунлар мобайнида у Янги Каледония билан Полинезияда бўлди.

Помпидунинг Полинезияга боришдан асосий мақсади ўша ерда Франциянинг ядро синовлари марказини барпо этиш соҳасидаги ишларни тезлаштириб юборишдан иборат эди. Папеэтеда ўтказган матбуот конференциясида ўз сафарига якун ясаб, Помпиду Муруроа оролида ядро полигонлари қуриш соҳасидаги ишларнинг боришидан мамнун бўлганлигини билдирди.

Бўлажак синовлар денгиз нарёғидаги узоқ департамент жамоатчилигини жиддий равишда ташвишлантирмоқда. Полинезия территориал ассамблеясининг раиси Жак Тора шу ассамблеянинг фавқулодда мажлисида гапириб, ҳукуматнинг планлари муносабати билан аҳолида туғилган умумий ташвишни баён қилди. Бошқа мамлакатлардан — Австралия лейбористлари, Янги Зеландия ҳукуматидан ҳам норозилик билдирилган баёнотлар Парижга келиб турибди.

Германия Демократик Республикаси химия саноатининг маҳсулотлари жаҳонга машҳур. ГДР аҳоли жон бошига химия маҳсулотлари ишлаб чиқариш бўйича Европада биринчи ва жаҳонда АҚШдан сўнг иккинчи ўринни эгаллаб турибди. Суратда: янгидан қад кўтараётган «Лейна-11» химия корхонасида технология ускуналарини монтаж қилиш.

АДН—ТАСС фотоси.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: редактор — 29004. Редактор ўринбосари 25885. Масъул секретарь — 34808. Идеология бўлими — 31936. Саноат ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 33786. Қурилиш ва партия ишлари бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 26232. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

«Совет Ўзбекистони», «Правда Востока» ва «Ҳақиқати Ўзбекистон» бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. 8

Р. 11010. ИНДЕКС 64695. Нашр № 1810.